



LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Terveyskeskusten lääkäritilanne 2020

Julkaisuvapaa 16.2.2021 klo 9.00

Lisätietoja: www.laakariliitto.fi/tutkimus/laakarityovoima/

Terveyskeskusten lääkäritilanne 2020

- Kyselytutkimus terveyskeskusten johtaville lääkäreille
 - Kysely koskee yhden päivän tilannetta 7.10.2020
 - Vastausosuus 97 % (N=136/140)
 - Hangon, JIK-peruspalveluliikelaitoksen, Kristiinankaupungin ja Siuntion terveyskeskusten osalta on käytetty tietoja vuodelta 2019.
 - Lääkäriliitto on tutkinut asiaa vuodesta 1986 lähtien. Vuodesta 2004 lähtien yhteistyössä KT Kuntatyönantajien, Sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa.
-

Kaikki maan terveyskeskukset mukana

- Tietoja kerättiin sähköisesti ja postitse:
 - 77 vastausta postikyselyllä
 - 59 vastausta sähköisellä kyselyllä
 - Kolmen terveyskeskuksen tiedot koostuvat useista toimintayksiköistä:
 - Rannikko-Pohjanmaa : Kristiinankaupunki, Närpiö, Maalahti-Korsnäs, Kaskinen
 - Kysteri Pohjois-Savossa: Koillis-Savo (Kaavi ja Rautavaara), Leppävirta, Nilakka (Tervo, Vesanto, Pielavesi, Keitele)
 - Viitasaaren terveyskeskus: Kinnula ja Viitasaari (Pihtipudas)
-

Keskeiset käsitteet

- **Lääkärivaje** Kokonaan hoitamatta olevien lääkärintehtävien %-osuus kaikista lääkärintehtävistä. Tehtäviin on haettu, mutta ei ole saatu lääkäriä.
 - **Ostopalvelut** Kunnan virkapohjaisten tehtävien hoitoon yrityksiltä tai ammatinharjoittajilta ostaman lääkärintyön %-osuus kaikista tehtävistä.
 - **Ulkoistaminen** Kunta päättää luopua virkojen täyttämisestä itse ja ulkoistaa lääkärintehtävät tai palveluiden tuottamisen yksityiselle yritykselle tai ammatinharjoittajalle.
 - **Sijaisilla täytetyt tehtävät** Sisältää myös jatkokoulutuksessa olevat lääkärit, jotka suorittavat jatkokoulutusta vähintään 9 kk terveyskeskuksissa.
-

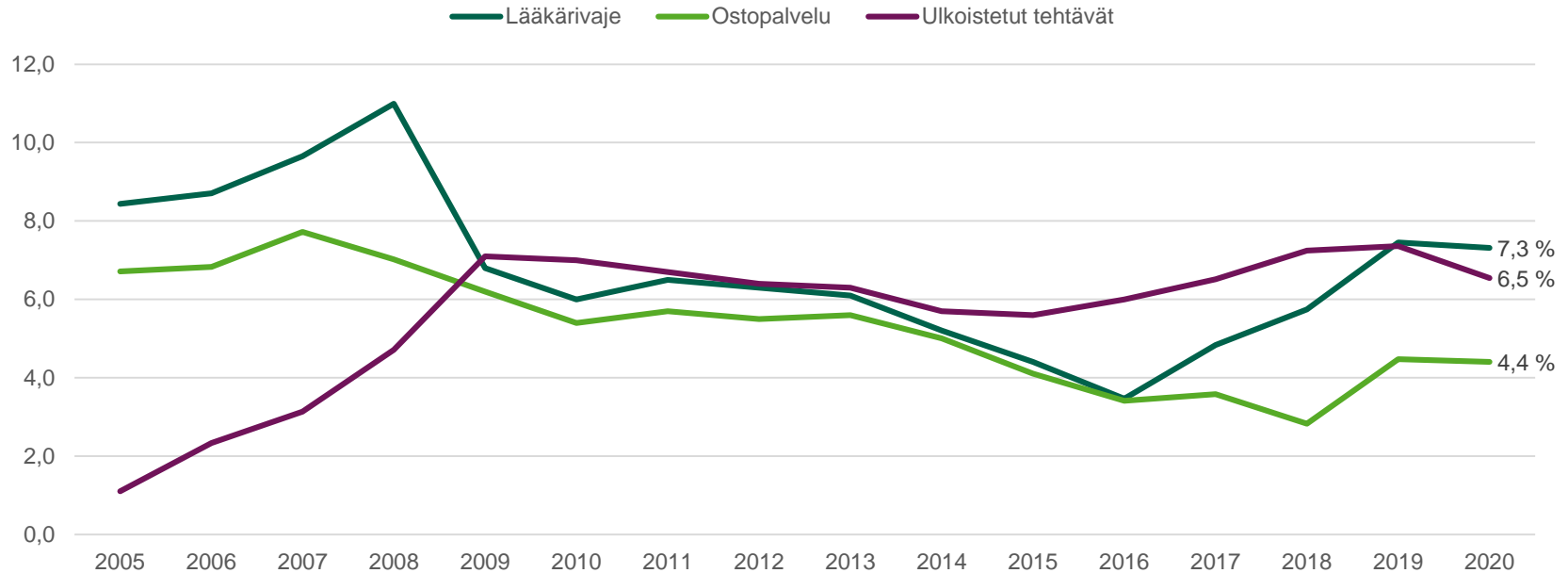
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2017–2020

Virat ja toimet	2017	2018	2019	2020
Viranhaltija työssä	2390,0	2353,0	2349,0	2285,5
Sijainen	848,5	919,0	780,0	915,5
Ei sijaistarvetta	80,0	63,5	83,0	92,0
Ulkoistetut tehtävät	254,0	287,0	293,0	263,5
Ostopalvelu	139,5	112,0	178,0	177,5
Lääkärivaje	188,5	227,5	296,5	294,5
Yhteensä	3900,5	3962,0	3979,5	4028,5

Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2017–2020

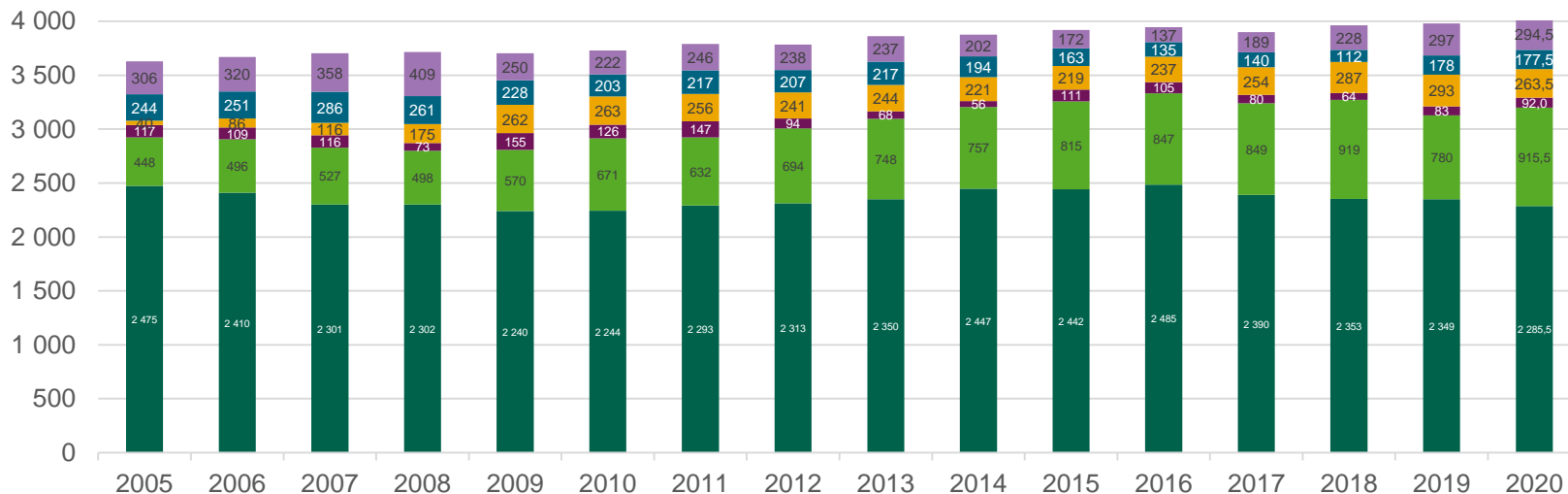
Virat ja toimet	2017	2018	2019	2020
Viranhaltija työssä	61,3 %	59,4 %	59,0 %	56,7 %
Sijainen	21,8 %	23,2 %	19,6 %	22,7 %
Ei sijaistarvetta	2,1 %	1,6 %	2,1 %	2,3 %
Ulkoistetut tehtävät	6,5 %	7,2 %	7,4 %	6,5 %
Ostopalvelu	3,6 %	2,8 %	4,5 %	4,4 %
Lääkärivaje	4,8 %	5,7 %	7,5 %	7,3 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Terveyskeskusten lääkärivaje, ostopalvelut ja ulkoistetut tehtävät, %-osuus



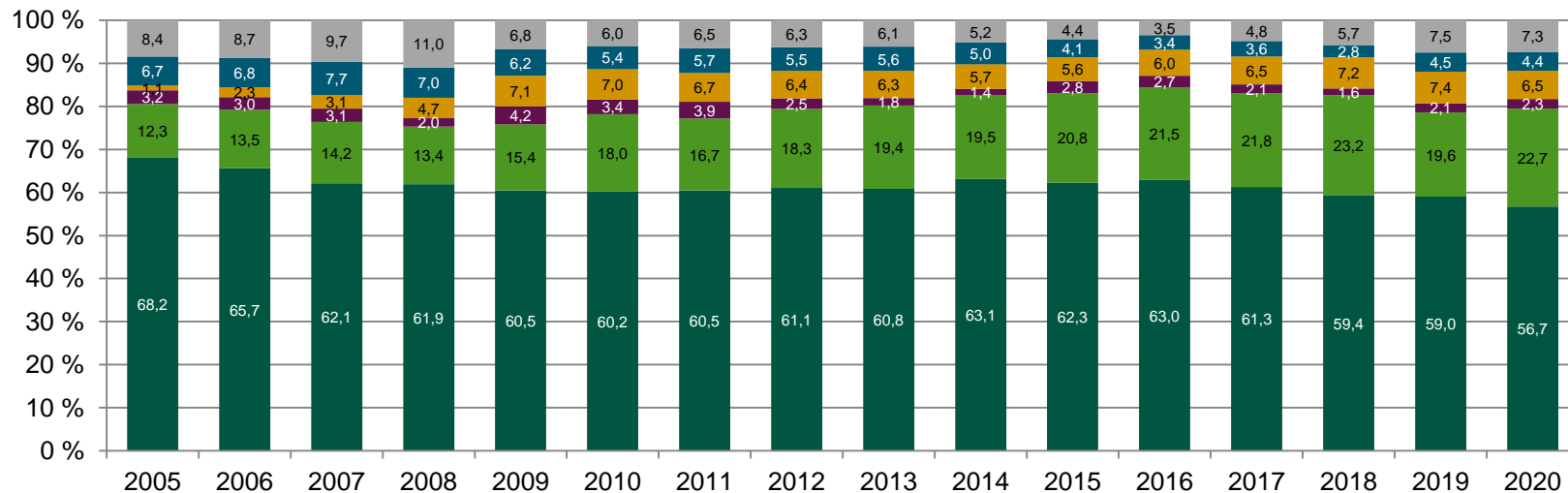
Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2005–2020

■ Viranhaltijoiden täyttämät tehtävät
 ■ Sijaisten täyttämät tehtävät
 ■ Ei sijaistarvetta
■ Ulkoistetut tehtävät
 ■ Ostopalvelu
 ■ Lääkärivaje

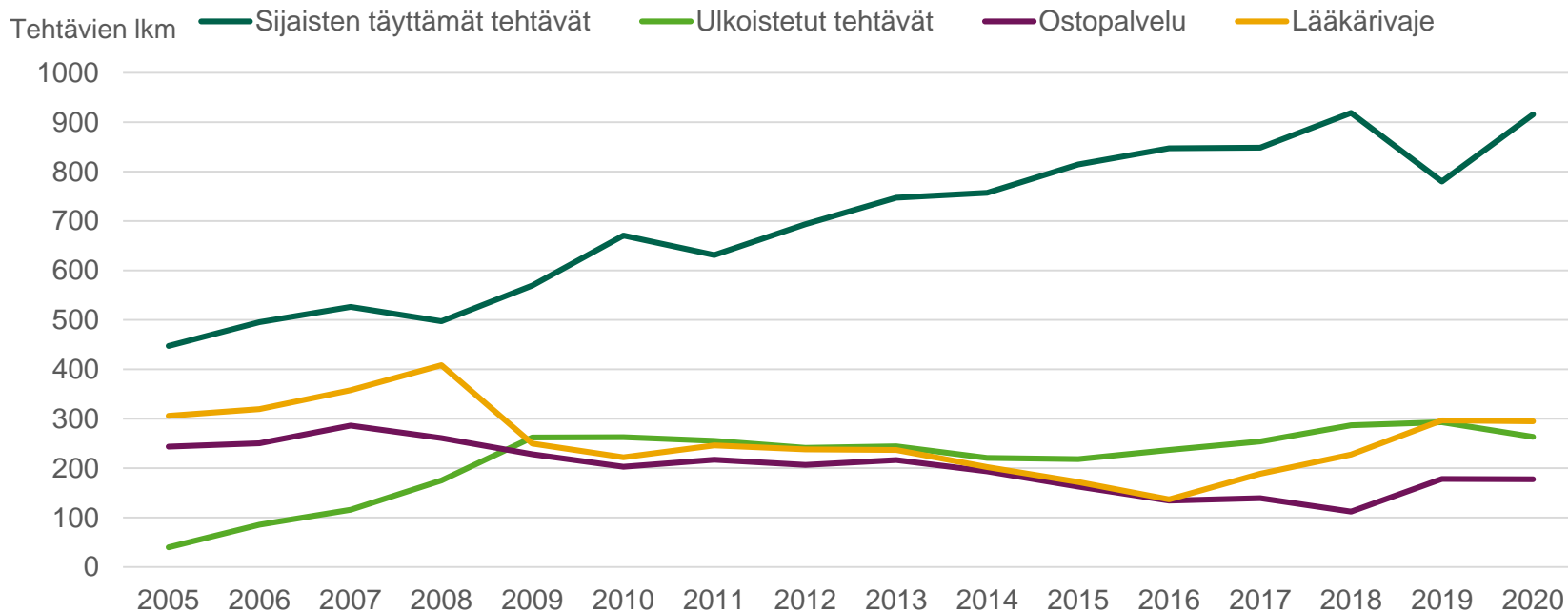


Terveyskeskusten lääkärintehtävät 2005–2020, %

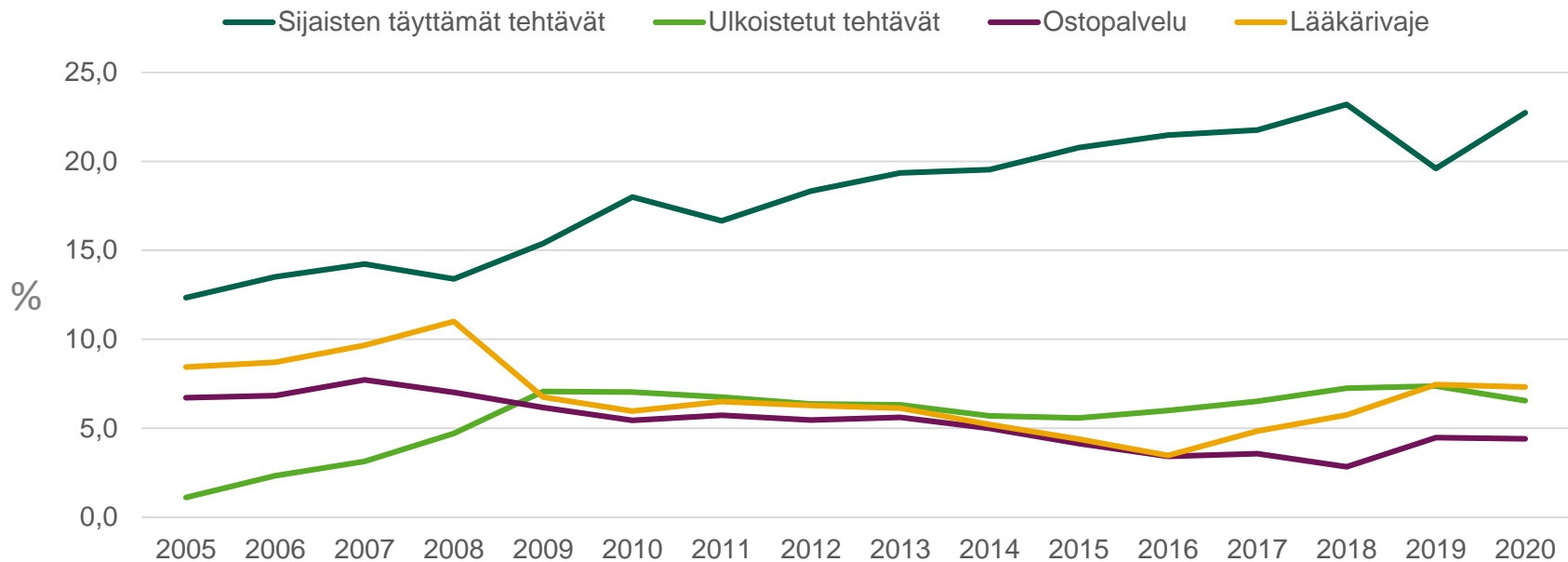
- Viranhaltijoiden täyttämät tehtävät
- Sijaisten täyttämät tehtävät
- Ei sijaistarvetta
- Ulkoistetut tehtävät
- Ostopalvelu
- Lääkärivaje



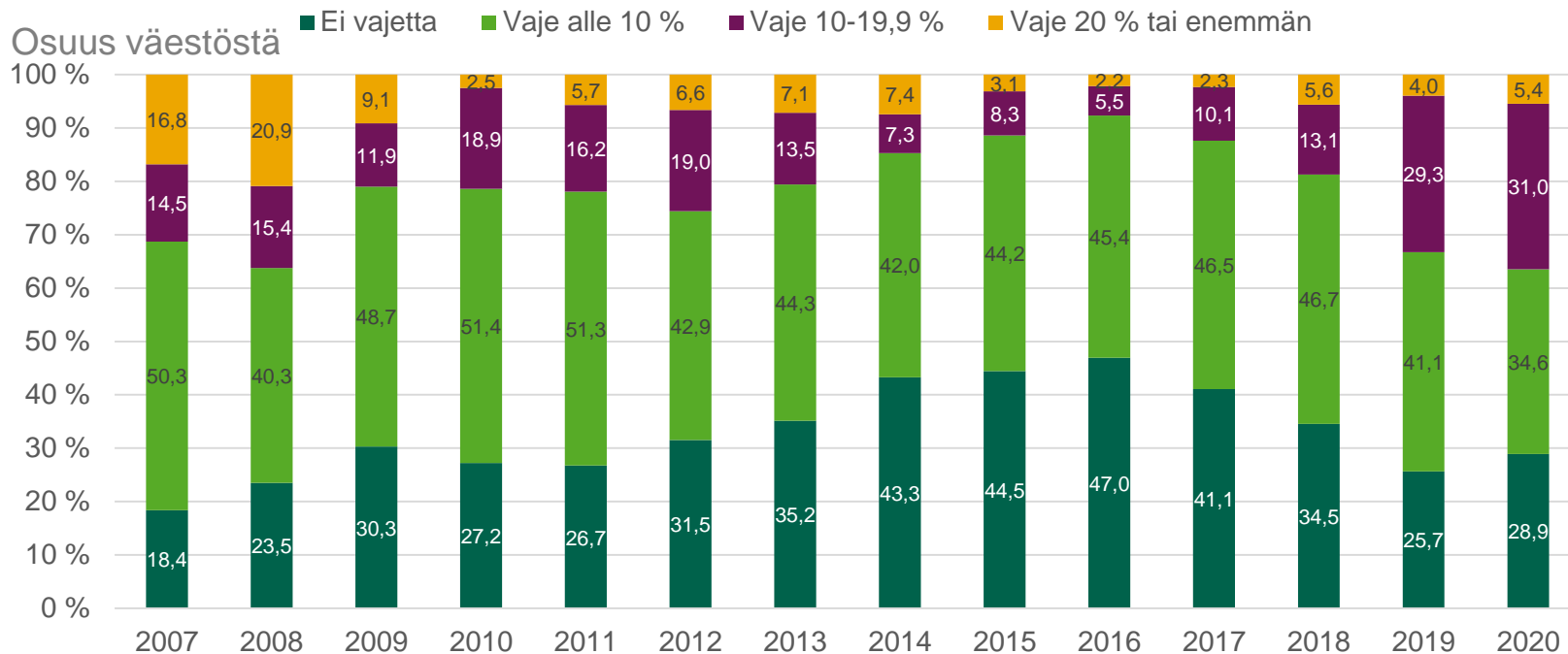
Sijaiset, ulkoistetut tehtävät, ostopalvelu ja lääkärivaje 2005–2020



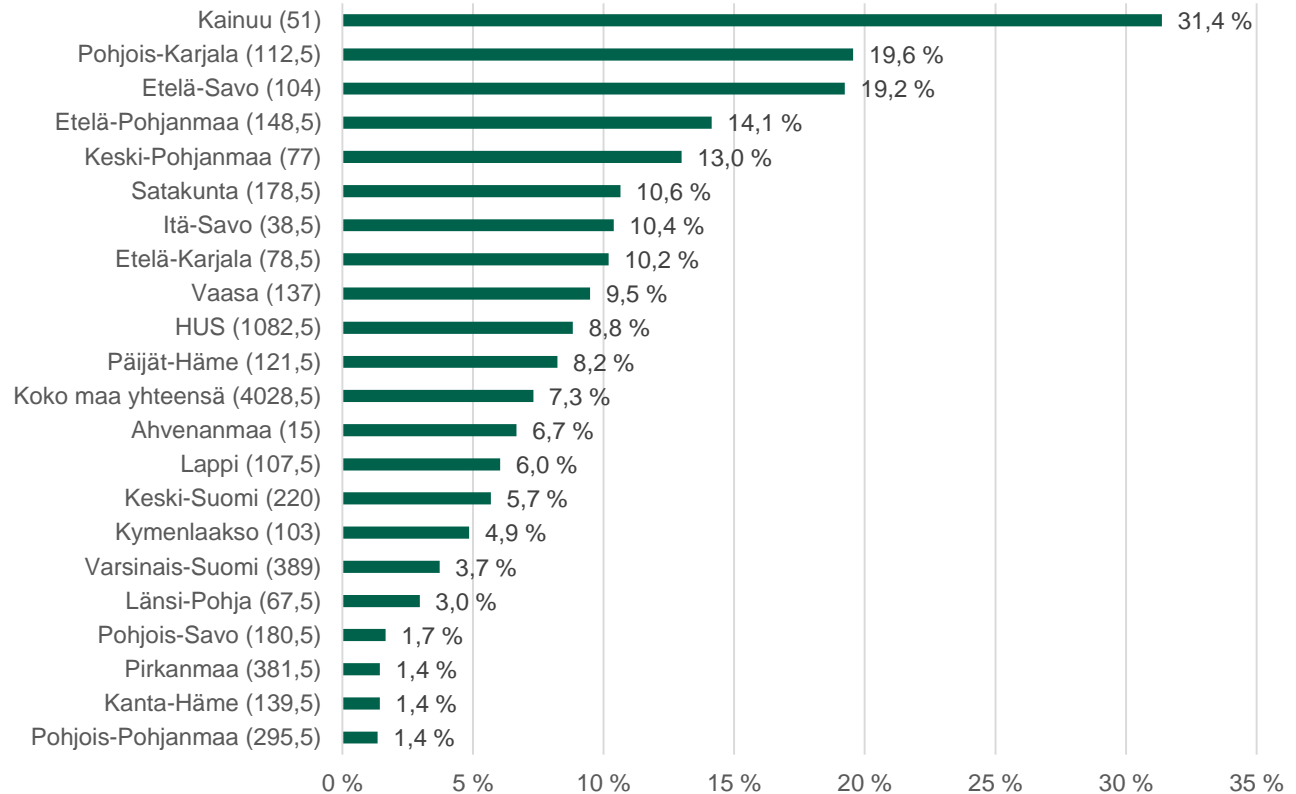
Sijaiset, ulkoistetut tehtävät, ostopalvelu ja lääkärivaje 2005–2020, %



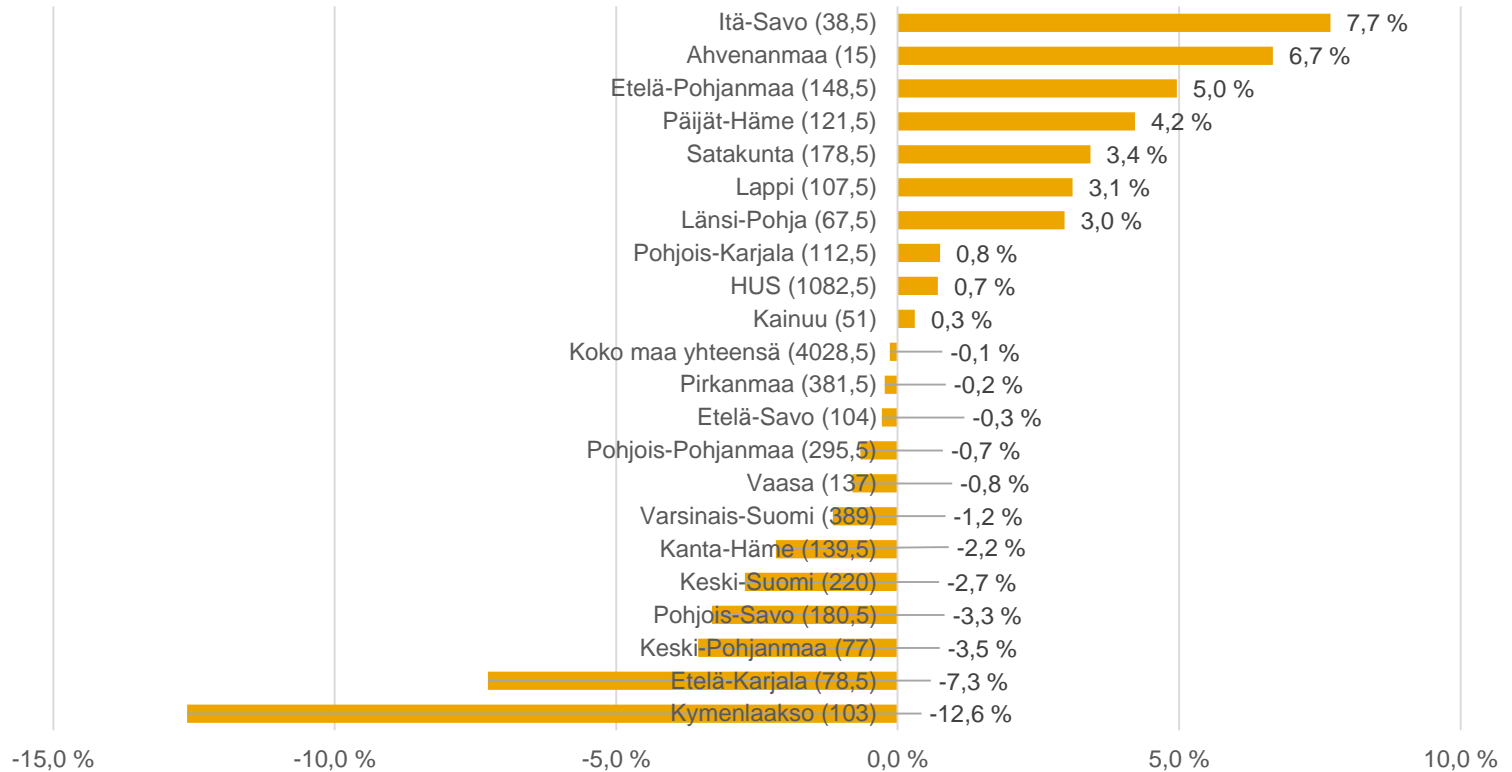
Terveyskeskusten lääkäri- ja palveluiden piiriin kuuluvan väestön osuus 2007–2020, %



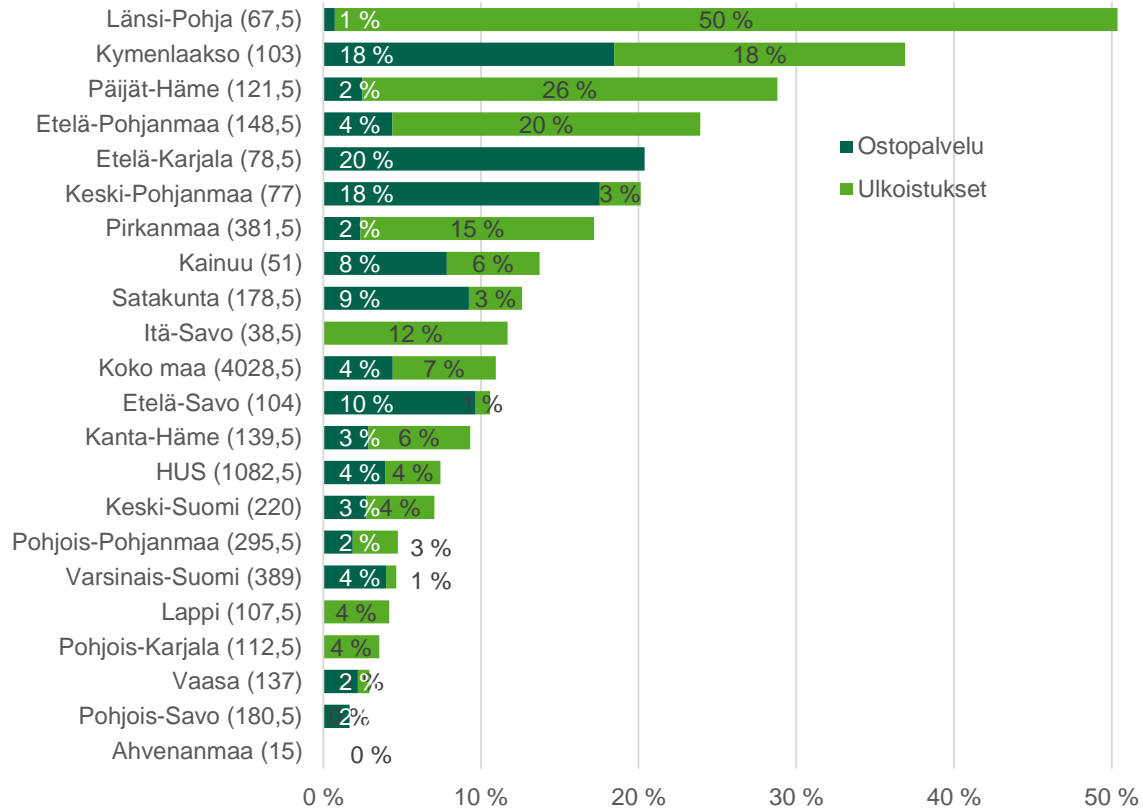
Lääkärivaje sairaanhoitopiireittäin 7.10.2020



Vajeen muutos 2019-2020, %-yksikköä

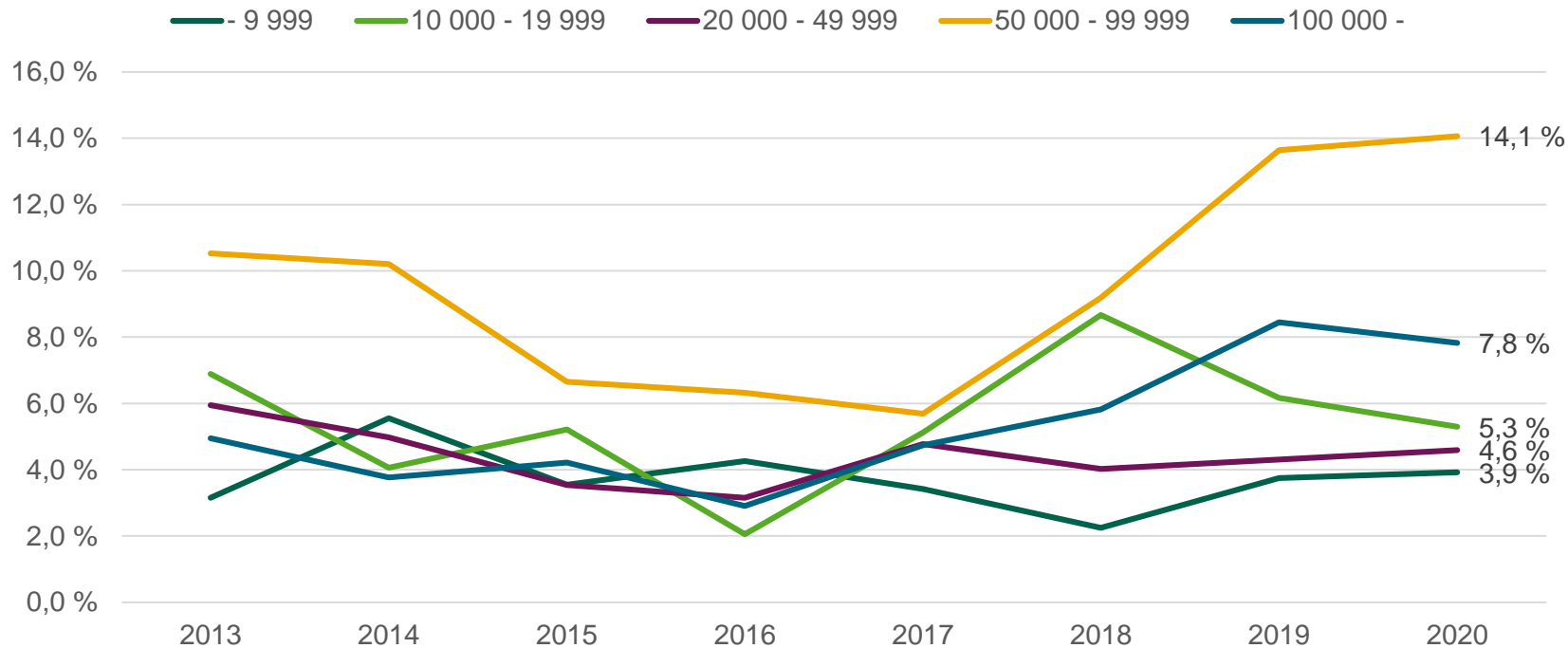


Ulkoistaminen ja ostopalvelut, %-osuus tehtävistä 7.10.2020



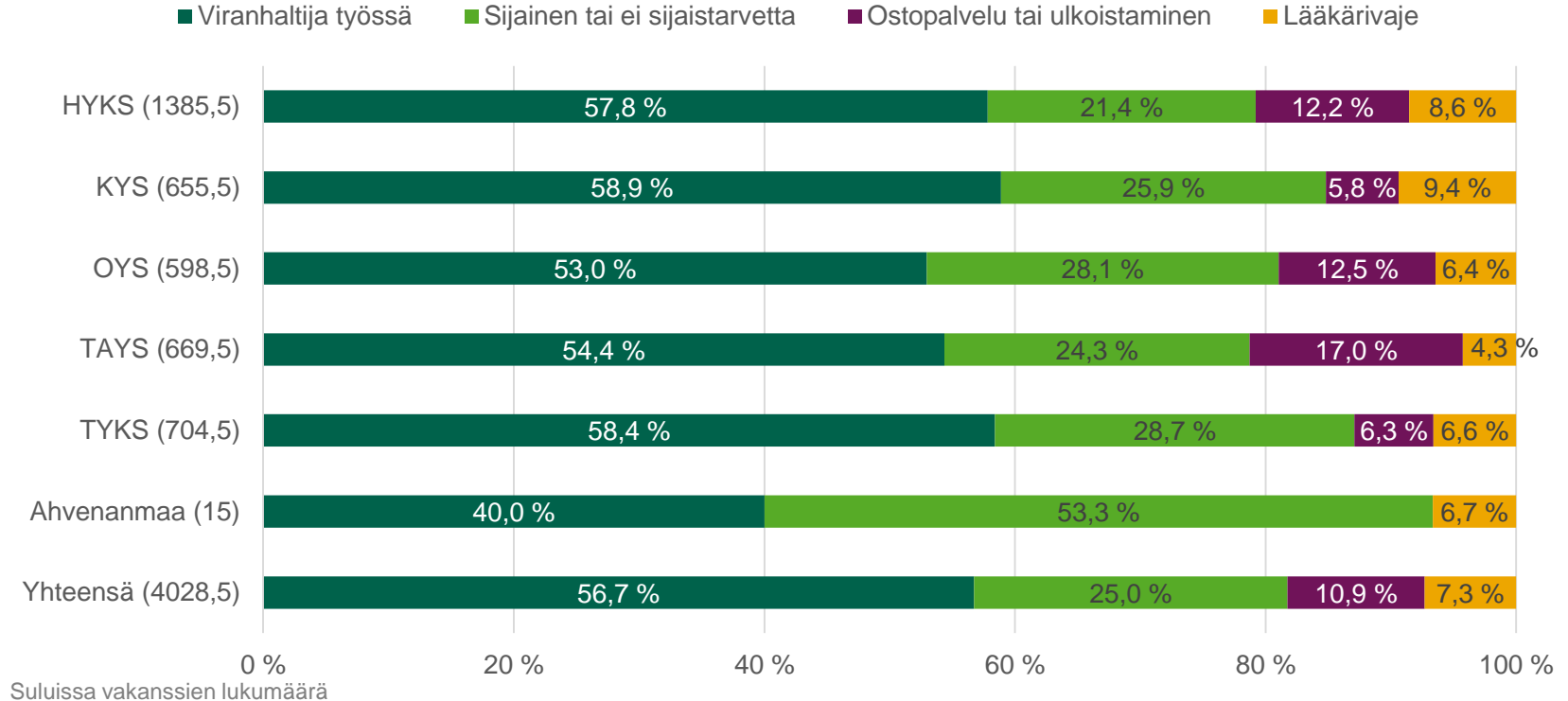
Ulkoistettujen tehtävien ja ostopalveluiden lisäksi terveyskeskukset ostavat muuta päiväaikaista lääkärintyötä (esim. erikoislääkärin työtä, päiväaikaista päivystystä) yrityksiltä tai ammatinharjoittajilta noin 6 000 tuntia kuukaudessa eli noin 37 lääkärin työpanoksen verran.

Lääkärivaje (%) ja terveyskeskuksen väestöpohja 2013 – 2020, %

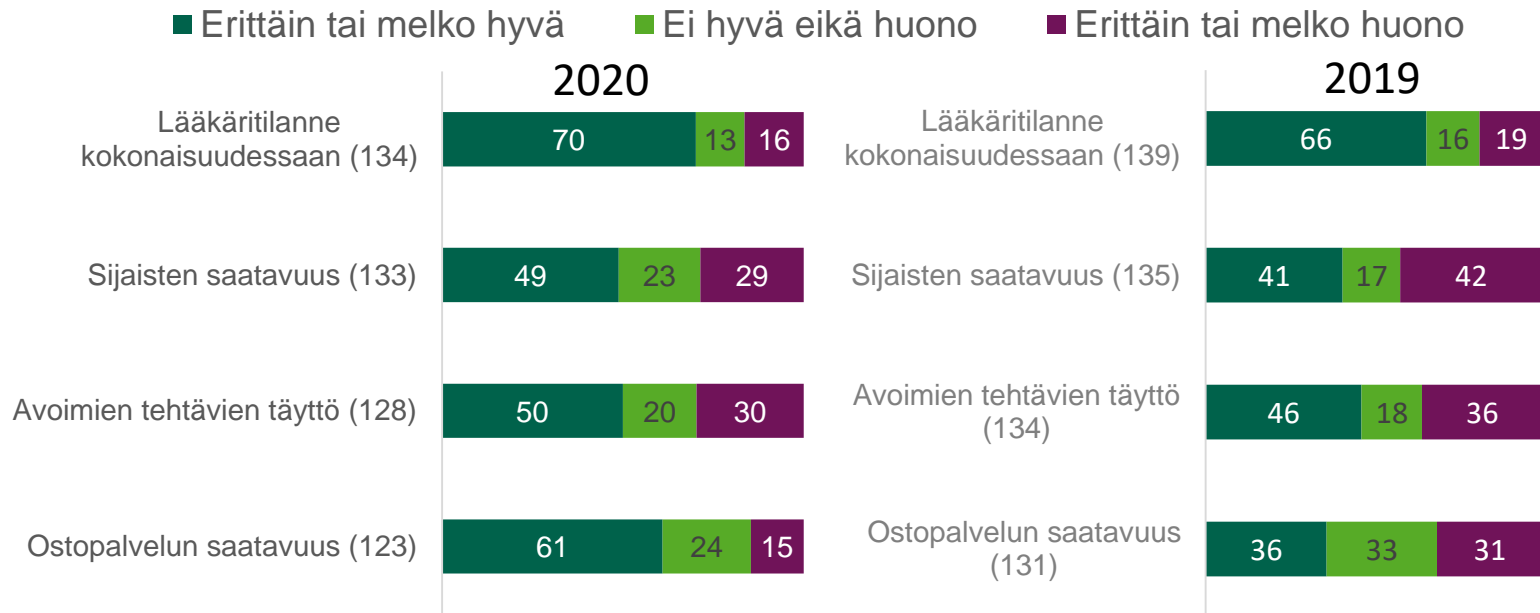




Terveyskeskusten lääkirintehävät erityisvastuualueittain 7.10.2020



Johtavien lääkäreiden arvio työvoimatilanteesta, %



Sairaanhoidopiiri (toimipaikkojen lkm)	Viranhaltija työssä		Sijainen tai ei sijaistarvetta		Ostopalvelu tai ulkoistus		Lääkärivaje		Yhteensä	
	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%	Lkm	%
Ahvenanmaa (1)	6,0	40,0	8,0	53,3	0,0	0,0	1,0	6,7	15,0	100
Etelä-Karjala (1)	38,5	49,0	16,0	20,4	16,0	20,4	8,0	10,2	78,5	100
Etelä-Pohjanmaa (7)	59,5	40,1	32,5	21,9	35,5	23,9	21,0	14,1	148,5	100
Etelä-Savo (3)	39,5	38,0	33,5	32,2	11,0	10,6	20,0	19,2	104,0	100
HUS (17)	659,5	60,9	247,0	22,8	80,5	7,4	95,5	8,8	1 082,5	100
Itä-Savo (3)	23,0	59,7	7,0	18,2	4,5	11,7	4,0	10,4	38,5	100
Kainuu (2)	20,5	40,2	7,5	14,7	7,0	13,7	16,0	31,4	51,0	100
Kanta-Häme (5)	86,5	62,0	38,0	27,2	13,0	9,3	2,0	1,4	139,5	100
Keski-Pohjanmaa (2)	38,0	49,4	13,5	17,5	15,5	20,1	10,0	13,0	77,0	100
Keski-Suomi (7)	143,0	65,0	49,0	22,3	15,5	7,0	12,5	5,7	220,0	100
Kymenlaakso (1)	47,0	45,6	13,0	12,6	38,0	36,9	5,0	4,9	103,0	100
Lappi (13)	50,0	46,5	46,5	43,3	4,5	4,2	6,5	6,0	107,5	100
Länsi-Pohja (6)	27,0	40,0	4,5	6,7	34,0	50,4	2,0	3,0	67,5	100
Pirkanmaa (15)	218,0	57,1	92,5	24,2	65,5	17,2	5,5	1,4	381,5	100
Pohjois-Karjala (1)	47,0	41,8	39,5	35,1	4,0	3,6	22,0	19,6	112,5	100
Pohjois-Pohjanmaa (16)	181,5	61,4	96,0	32,5	14,0	4,7	4,0	1,4	295,5	100
Pohjois-Savo (8)	133,5	74,0	41,0	22,7	3,0	1,7	3,0	1,7	180,5	100
Päijät-Häme (3)	56,0	46,1	20,5	16,9	35,0	28,8	10,0	8,2	121,5	100
Satakunta (7)	83,0	46,5	54,0	30,3	22,5	12,6	19,0	10,6	178,5	100
Vaasa (7)	85,5	62,4	34,5	25,2	4,0	2,9	13,0	9,5	137,0	100
Varsinais-Suomi (15)	243,0	62,5	113,5	29,2	18,0	4,6	14,5	3,7	389,0	100
Yhteensä (140)	2 285,5	56,7	1 007,5	25,0	441,0	10,9	294,5	7,3	4 028,5	100

Tunnuslukuja lääkärilanteesta 7.10.2020

Sairaanhoitopiiri (toimipaikkojen lkm)	Lääkärin tehtävät lkm	Asukkaita/ lääkärin tehtävä	Asukkaita/ paikalla ollut lääkäri*
Ahvenanmaa (1)	15,0	1 992	2 135
Etelä-Karjala (1)	78,5	1 627	1 812
Etelä-Pohjanmaa (7)	148,5	1 301	1 644
Etelä-Savo (3)	104,0	1 147	1 455
HUS (17)	1 082,5	1 557	1 719
Itä-Savo (3)	38,5	1 046	1 167
Kainuu (2)	51,0	1 418	2 332
Kanta-Häme (5)	139,5	1 225	1 252
Keski-Pohjanmaa (2)	77,0	1 162	1 335
Keski-Suomi (7)	220,0	1 149	1 224
Kymenlaakso (1)	103,0	1 597	1 678
Lappi (13)	107,5	1 087	1 306
Länsi-Pohja (6)	67,5	1 237	1 275
Pirkanmaa (15)	381,5	1 416	1 498
Pohjois-Karjala (1)	112,5	1 462	1 817
Pohjois-Pohjanmaa (16)	295,5	1 268	1 327
Pohjois-Savo (8)	180,5	1 240	1 275
Päijät-Häme (3)	121,5	1 729	1 910
Satakunta (7)	178,5	1 214	1 460
Vaasa (7)	137,0	1 237	1 424
Varsinais-Suomi (15)	389,0	1 232	1 324
Yhteensä (140)	4 028,5	1 372	1 517

* Paikalla ollut lääkäri = vakituinen, sijainen, ostopalvelulääkäri tai ulkoistettu lääkäri

Terveyskeskuksen vakanssien kokonaismäärän mitoitus suhteessa alueen väestön tarpeisiin, vakanssien lisäystarve 2020

Terveyskeskuksen väestöpohja	Terveyskeskuksia yhteensä, lkm	Terveyskeskuksista toivoo lisää vakansseja, lkm (%)	Vakanssien lisäystarve, lkm (kaikki vakanssit)	Vakanssien lisäystarve, %
-9 999	48	8 (17 %)	15,6 (242)	6,4 %
10 000 - 19 999	28	8 (29 %)	13,5 (358,5)	3,8 %
20 000 - 49 999	41	16 (39 %)	54,5 (1068)	5,1 %
50 000 - 99 999	10	6 (60 %)	28 (519)	5,4 %
100 000 -	13	9 (69 %)	146 (1841)	7,9 %
Yhteensä	140	47 (34 %)	257,6 (4028,5)	6,4 %

Sytä lisäystarpeelle on mm. väestönkasvu tai ikääntyminen, ongelmat hoitoon pääsystä, 'muut' työt vievät aikaa potilastyöltä, ennaltaehkäisevään työhön ei riitä resursseja, tehtäviä 'valuu' erikoissairaanhoidosta.

Yhteenveto tuloksista

- Terveyskeskusten lääkärivaje on samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. 7.10.2020 oli hoitamatta 294,5 lääkärin tehtävää, mikä oli 7,3 % kaikista tehtävistä.
 - Terveyskeskuslääkäreistä 22,7 % on määräaikaisia sijaisia.
 - Ulkoistusten ja ostopalveluiden osuus on 10,9 % kaikista lääkärin tehtävistä.
 - Lääkäritilanteessa on alueellisia eroja. Yli 10 %:n lääkärivaje oli Kainuun, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon, Etelä- ja Keski-Pohjanmaan, Satakunnan, Itä-Savon ja Etelä-Karjalan sairaanhoitopiireissä.
 - Terveyskeskusten johtavien lääkärien näkemykset työvoimatilanteesta ovat muuttuneet myönteisemmiksi: 70 % pitää lääkäritilannetta kokonaisuudessaan erittäin tai melko hyvänä ja puolet vastaajista arvioi avoimien tehtävien täytön ja sijaisten saatavuuden olevan erittäin tai melko hyvä.
 - Joka kolmannessa terveyskeskuksessa toivotaan lisää lääkärinvakansseja. Lisävakanssien tarve oli yhteensä 257,6 kappaletta eli 6,4 % vakanssien kokonaismäärästä.
-